

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ: POLITIKAI ROVATVEZETŐ:
BENEDEK JÁNOS. Dr. BOROSS LAJOS.
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Magyar udvartartás.

— július 14.

Ha az ember a világtörténetet lapozza, nem talál monarchikus államformában élő nemzetet, melynek királyai büszke, fényes nemzeti udvartartással ne környezték volna magukat. Természet szerint a királyi ház volt mindenha a nemzetnek nemcsak közjogi, hanem társadalmi bekoronázása is, benne a nemzet egész méltósága, ereje és önérzete kiválóan kifejezésre jutott. És még a legdeszpotikusabb országokban is a nemzet törekvése mindig egy volt az uralkodókéval; mert a fejedelem hatalma együtt nőtt, vagy fogyott a nemzetével.

Magyarország talán az egyetlen szuverén monarchikus állama a világnak, amelynek uralkodója van ugyan, de királyi udvartartása nincs. A történelem bámulva fog megállani a jelenség előtt: önálló, független királyság, nemzeti udvartartás nélkül! Hiszen csak a leigázott, vagy tartománynyá süllyesztett országok fejedelmei székelnek idegen földön. S valljuk be, hogy a történelem csodálkozni fog még azon is, hogy a magyarok oly közöny-

nyel türték ezta nemcsak megalázó, hanem rájuk nézve káros állapotot is.

Megalázó ez az állapot, mert melyen sebző önálló országra nézve, ha fejedelmei a hazai földet és környeztet megvetve, éveken, évtizedeken és évszázadokon át idegen földön élnek s haza csak látogatásképpen jönnek, vagy csak akkor futamodnak, ha — mint Mária Terézia esetében — országaik többi részében már nincs föld, amely alatt bátorságban álomra hajthatnák fejüket. Aztán pedig végtelenül káros is, mert minden nemzetországépítő munkáját nemzetnek és királynak versengve kell teljesítenie. Saját honi történetünkben láthatjuk, hogy nemzetes királyi házak, fejedelmi udvarok minő óriási jelentőséggel folytak be nemzeti hatalmunk és kultúránk fejlődésére. Ha az Árpádokat nem is emlíjük, utalunk Nagy Lajosra, aki szintén idegen vérű és nyelvű fejedelmi házból származva, egyike lett legnagyobb, legdicsőbb nemzeti uralkodóinknak, a kinek nemes szellemétől vezetve a magyar erő, magyar vitézség, magyar polgarosulás Európa csodálatát vívta ki.

Aztán anyagi oldala is van a

kérdésnek, mert tévedés azt hinni, hogy a magyar nemzet csak fixfizetést ad a királynak a civilizistában: ott vannak a felséges urnak; családja főhercegi tagtainak óriási földbirtokai, amelyeket a haza téséből bírnak, rengeteg egyéb jószágai, kincsei, kamatozó értékei, a melynek tetemes részét Magyarországnak volt közjavai, vagy vére árán szerezték; azok is mind arra valók, hogy a királyi udvar fényét emeljék s azok is mind elvesznek Magyarországra nézve, minthogy nekünk királyi udvartartásunk nincs.

Meg kell állapítanunk, hogy a királyi udvartartás nemzeti és monarchikus államban valóban legalább is annyira a nemzeté, mint magáé a fejedelemé. Mert a monarchikus nemzet azért szervezi a királyi díszes méltóságot s ezt azért ruházza föl a méltóság, a bőség, ragyogás és pompa minden anyagi eszközével, hogy annak révén, abban magában az ő nemzeti ereje és méltósága öltöszön fényes megtestesülést. Minden intézmény rendeltetését létrehozásának intencziója szabja meg. Volt-e még nemzet a világon, amely királyi méltóságot és tündéri fényű udvartartást azért szervezett, hogy

Jánoska.

— Irta: Balogh Endre. —

— Te mindig szomorú vagy Dódika, mindig vörösek a szemeid a sirástól, a hány-szor látlak. Pedig nem szabad annyit sirni. Látod, én is sírok mindennap, de csak egy kicsit. Azután igyekszem megnyugodni, mert a jó Isten megharagszik, ha mindig kesergünk s nem akarunk megnyugodni az ő akaratában. No, ugy-e igazam van? Hát légy egy kicsit vigább Dódika. Ugy. És most mosolyogj kissé. No, látod, hogy sikerül...

S a kis vézna, nyomorék pupos Jánoska fölkapaszkodott és magához vonta a Csapódy Malvin fejét és megcsókolta az arcát és ajakát.

Igy. Most már pirosabb. Ha minden nap tizszer megcsókolhatnám az arcodat, mindig piros lenne és nem volnál olyan szomorú, mint a Mária-kép a másik szobában. Az igaz, hogy te így szebb vagy Dódika, szomorúan, de azért én mégis inkább szeretlek akkor, mikor mosolyogsz.

A leány lehajolt s megcsókolta a bőbeszédű kis embert.

Majd megpróbálom, Jánoska. Nem sokára itt lesz a tavasz. Aztán sokat ülünk kinn a virágok között s attól megpirosodik az arcom. A cyclamenem már bíbózik. Jere Jánoska, megmutatom.

Karcolgotta a kicsi embert s a széles magas ablakhoz vezette, melyen nyájas meleggel sütött be a februárvégi nap.

Ez a Jánoska tes. vérocsese volt Csapódy Malvinnak és annak a Csapódy Gézá-nak, akit Barses Milán január közepén pár-bajban agyonlőtt a székvárosban.

Valahol a Szamos mentén állott a Csapódy kuria, a maga kőoszlopos, régi stílusában. Dupla, újabb keletű vörös fedőlével messziről kastélynak látszott s az öreg, még mindig saját elvert vagyonában képzelgő gentry, Csapódy István előszere-ttel nevezgette annak. Különben az egész rezidencia a hozzá tartozó földekkel együtt, a szomorú arcú leány tulajdona volt. Örökölték. A puritán, mult századbeli nagynéni se Csapódy Istvánt, sem a fiát nem tartottak arra, hogy vagyonát reájuk testálja, hanem kiválasztotta magának a leányt, gondolva, hogy az már iránta való szeretetből tovább is meg fogja tartani, mint apja vagy katona-bátyja. A leány okos és nagyon komoly volt. Tizennyolcz esztendő-s korában nagykorosították s a jó néni-ke azzal a tudattal hunyta le szemét, hogy jól és helyesen rendezte el vagyoni viszonyait a holtá utáni időkre.

Igy lett a Csapódy dominium ura egy alig fölserdült gyermekleány, akinek számadásokat kell vizsgálnia tisztel, számadók-kal kell vesződnie; akinek érteni kell a gabonaárfolyamhoz, marhakivitelhez, időjárás, emberek, börze szeszéleihez, akinek ügyelni kell arra, hogy az apja agyon ne igya magát, valahol s a testvérbátyját le ne fokozzák az adóságai miatt (most már ez nem okozott többé gondot) és aztán sze-

retnie és dédelgetnie kellett nyomorék kis öcscsét, hogy ha már úgy is keresztet hord a vállán születése óta, legalább a sivar, keserves jelenet enyhítse valamennyire a szeretet, mely körülveszi őt.

*

Megfogta a kezét Jánoskának és az ablakhoz állva néztek le a messze elnyúló völgybe. Szép, napfényes idő volt. Az át-elleni hegyeken már tarkán kezdett kikap-czagni itt-ott a hótól szabaduló föld, de a völgyben még tartotta magát a tél. Az országuton alacsony hegyi állatok fával megrakott szánakat cipelték tova; minden fehér volt még, csak a vonat páros uttestje nyult végig feketén messze-messze, mint egy leterített, sötétszínű futószőnyeg.

— Milyen jó, hogy te itt vagy Dódika, (a kis fiu szeretie így kényeztetni testvérét.) Ha mindig együtt lehetnénk, sobase szomorkodnám, szeretnék sokáig élni és örve-den annak, hogy te itt vagy velem. Oh, de rossz lesz, ha majd nem fogsz szeretni minket, Dódika.

— Én mindig foglak szeretni, Jánoska.
— Nem, — mondta komolyan a fiu.
— Tudom én, hogy a leányok, mikor nagyok lesznek, férjhez mennek s aztán csak az urukat szeretik, a többit elfeledik.

— Dehogy feledik, kis bogaram. Nem is szabad elfeledni azokat, akik miukat szeretnek, mert az bűn lenne.

— Bűn? — A kis fiu gondolkozott ezen a szón. — Bűn, bűn... Mennyi bűn

az országon kívül, egy másik ország élén ragyogjon? Bizony ilyen boldog nemzet nem volt a világon.

A magyar nemzet jogosan megkövetelheti, hogy királya az év felét hazánkban töltsen s itt magyar és nemzeti királyi udvarral vegyekörül magát. — Megkövetelheti, nem azért, mert írott törvényei biztosítják a jogát, hanem mert ez természet szerű joga, amit józan észszel vajmi nehezen lehetne kétségbe vonni.

Ha szép szóra kérés teljesítésére reményünk volna, azt kellene mondanunk, hogy felséges királyi urunk, íme még nagyobb diszt és pompát biztosítunk tejedelmi udvarodnak, hanem kérve-kérünk, töltsd időd egy részét hűséges magyarjaid között. De a szép szót Bécsben kicagzadják. Ezzel mi nem megyünk semmire. Viszont nemzeti életünkért, jövőnkért görcsösen, kétségbeesetten kell küzdenünk, mert sohasem volt még az oly kiszámított gonoszsággal minden vonalon megtámadva, aláásva, mint éppen napjainkban. Ki kell küzdenünk a magyar kir. udvartartást is, ha erőnknek ezt a nagy anyagi és erkölcsi hiányát nélkülözni nem akarjuk, ha a nemzetiségeinkkel és a külfölddel szemben csontkán és megalázva nem akarjuk Szent István birodalmának jelentkezését.

A magyar királyi udvartartás költségeit mindaddig nem szabad megszavazni, míg a magyar királyi udvartartást létre nem hozzák.

#

Munka-uzsora.

— július 14.

Hál' Istennek, nyilvános aktualitása nálunk nincs ma több ennek a kérdésnek, mint az esztendő bármelyik más napján: így hát némi nyugodtsággal beszélhetünk róla, sőt talán elmondhatjuk az igazat és nem is fogják betörni érte a fejünket. Aktualitást ennek a kérdésnek az ad, hogy az ausztriai legfőbb büntetőbírótság egy most nyilvánosságra került ítéletében megállapította végre, hogy az uzsorának a pénzhitelezés köréit messze túlhaladó terei vannak és — amire még eddig nem volt példa — megbüntetett egy Shylockot, egy vidéki földbirtokost, aki a munkával uzsorázta ki áldozatait.

Mi az a munka-uzsora? A mi büntető joggyakorlatunk, sajnos, nem ismeri ezt a fogalmat, holott, ha akarná, sokszor volna vele találkozása. Aki a törvényes, meghaladó kamatot vesz pénzéért, kihasználván az adós szorongatott helyzetét: az uzsorás. Aki valakinek a szorult helyzetét, avagy a könnyelműségét a szokásosnál rendkívüli mértékben alacsonyabb áron köti le magának: mit követ az el?

Va'aki ma pénzt ad a szorult helyzetben levő munkásnak és kiköti, hogy ezt munkateljesítéssel kell majd visszafizetnie és a munkáért a szokásosnál sokkal csekélyebb díjazás lesz számítandó: mi ez?

Az eset nem éppen szokatlan, egy cseppet sem rendkívüli. És pedig első sorban a legalacsonyabb intelligenciájú munkásosztálynál, tehát a mezőgazdasági napszám munkánál. A robot-kikötés, csenevész maradványa a hűbéri korszak régmúlt éveinek, tulontul ismeretes. A napszám

zsellérnek pénze egész esztendőn keresztül nincs. A vármire volna szüksége, fizetni nem tud érte. Neki csak két karja van, meg talán ásója, kapája és kaszája.

És felesége, meg gyermeke, akik vele együtt áshatnak, kapálhatnak és kaszáhatnak hajnali virradástól, késő napalkonyodásig. Ő hát ezzel fizet. A kétkézi munkájával Ezért vesz télen élel, tavasszal vetőmagot. Néha a falusi boltostól, máskor a földesgúzdától, ispántól, akivel a szegény zsellérnek falun vagy pusztahelyen éppen találkozása van.

Napszám munkával fizet a zsellér. Egy-két nappal, egész héttel, a saját maga vagy az egész családja minden erejével, ahogy a vétel sikerül. Persze a munkát rendszerint akkor kell teljesíteni, amikor a gazdasági munka java egyszerre végzendő, amikor pár héttig kizárólagos alkalma kínálkozik egész esztendői megélését biztosítani. A robotmunka ennek az időnek veszi el a javát. Még pedig nem azon az áron, amelyen a földlogidőben munkát vállalni szokás, hanem feléért, negyedéért, meg még annál is kevesebért.

Köztudomasu dolgok ezek. Deczemberben, januárban egy-két koronát kap kölcsön a zsellér és júniusban, júliusban egy napi munkáját husz-harmincz krajczárba számítva, robotolja vissza. Ez az üzlet. A hitelezőre jó üzlet. És annyira nem szokatlan, hogy nem is jut eszükbe felháborodni rajta azoknak, akik a közönséges kölcsön, vagy áruuzsoránál nem mulasztják el a királyi ügyészt emlegetni.

Munka-uzsora? Még ismeretlen fogalom nálunk. Még nem akarunk róla tudomást venni. Szunnyad testvére mellett. A szociológusok is alig vesznek róla tudomást, nemhogy a büntető jogászok gondol-

lehet a világon Azt mondják, hogy mikor apa haragosan, részegen jön haza, az bűn. Sőt ez a legnagyobb bűn. Mond csak Dódika, mi lesz azzal, aki bünt követ el?

— Megbünteti az Isten.

— És miadankit megbüntet az Isten?

— Mindenkit, Jánoska.

— A nagy, erős embereket is?

— Azokat is.

— Aztán mond csak Dódika, azt, aki megölte Gézát, szintén megbüntet az Isten?

A leány elfehéredve nézett a kis fiúra. Honnan szedi az ezeket a gondolatokat?

— Jaj igen, te csodálkozol Dódika, hogy én ezt tudom. De hát tudom. Pál, a kertész mondta és ő okos ember, hogy Gézát nem úgy véletlenül lötte meg a puska, hanem egy nagy, erős ember lötte meg kinn, az erdőn. Aztán azt is mondta, hogy Géza is hibás volt, ő volt az oka... Dódika: kérlek én téled valamit. Haragszol te arra a bácsira, aki Gézát megölte?

— De édes gyermekem, — tört ki elfúlado hangon a leány — miért beszélsz te ilyeneket! Te gyermek vagy, nem tudod, nem is kell tudnod azt, ami a nagyok dolga. Az imént azt mondtad, hogy ne legyen szomorú és mégis te keserítesz engemet. Miért vagy rossz, Jánoska?

A kis fiú oda dugta szöszke fejét néni karja alá, mint egy doromboló macska és megcsókolta a kezét.

— Ne haragudj, Dódika lelkem, — mondta engesztelő hangon a leánynak. — De látod, azt hiszem, én is bűnös vagyok. Mert én gondolkoztam rajta, de arra az emberre, aki Gézát megölte, nem tudok haragudni. Meg is mondom, miért?

— Jánoska...

— Meg kell hogy mondjam, mert ha bűnös vagyok, akkor az Isten engem is meg-

fog verni. Hát tudod Dódi, miért? Azért, mert Géza nem szerezte téged...

Malvin értelmetlen arccal bámult a kis apróságra. Megrendítette lelkét ez a gyerekfilozófia. Akarta és még sem tudta félbeszakítani.

— Láttam én, folytatta a pupos — (az ajtó nyitva volt, ti nem vettétek észre) hogy te sirtál Dódi, összetetted a kezedet s úgy kérte Gézát valamire, de Géza kacagott olyan arccal, hogy ha nem lett volna a bátyán, szerettem volna pofon ütni érte. Aztán te is megharagudtál és mondtál neki valamit, mire ő megfogta a karodat úgy, hogy te felsikoltottál s kifutottál a szobából. Így volt, Dódi. De te a többit nem láttad. Felkötötte a kardját és iszonyu dühösen járt le és fel a szobában. Aztán becsengette a legényét. Valamit kért tőle, amit az nem tudott s arra egy korbáccsal reá csapott annak a szegény embernek arcaára, hogy a vér kiesordult utána. Dódi, ha én férfi lettem volna és Géza egy idegen ember, én is meglöttem volna akkor! Miért lökött meg téged, miért verte meg azt az ártatlan embert, miért kacagott úgy, mint egy ördög?

...Nem, Dódi, az nem lehet bűn, ha egy ilyen emberre megharagszik valaki s megöli őt. Azt nem büntetheti meg az Isten. Én bizonyosan tudom, hogy nem büntetheti meg...

...A szegény, megkínzott leány csendes zokogása hallatszott a szobában. A kis pupos emberke, mintha most ijedt volna meg attól, amit beszélt, oda simult testvérehez, átkarolta a nyakát és úgy kérlelte a sírástól folytatott hangon:

— Ne haragudj Dódika, ne sirj. Rossz voltam. Megszomorítottalak. Pedig nem akartam. Dódika lelkem, igazán nem akartam.

A leány simogatta a gyermek borzas fejét és könnyes, elborult tekintettel nézett el valahova, ki az ablakon, messze, messze... A fiú kényeztette, cizirogatta darabig, csókolgatta a kezét s reszkető, csómpás kezével babrált a lány haja között, — aztán mikor látta, hogy az csak nem akar feldehülni, lassan, félve kisompolygott a szobából, átment a saját kis zugába s ott behúzódva egy sarokba, ő maga is el kezdett sirni halkán, zokogás nélkül, mint a zajtalan, szomorú őszi permeteg.

*

És talán ez volt minden zaj a Csapódyházban. A nyolcz-tíz kényelmesen, gazdagon butorozott szobában nem volt más e perczben, mint ez a két gyerek. Malvinnak egy idősebb nénije ott volt ugyan néha velük, de inkább csak látogatásban, mint állandóan. Unta a falusi életet s bosszankodott Malvinra, hogy gazdag létére ilyen afrikai helyre számúzi magát.

A cselédek tracsásra gyűltek a konyhába, az udvaron lomhan mászkált erre-arra egy medve alaku darabant. Olyan volt a hallgatag nemesi ház zavartalan esőndjével, mint egy karthausi kolostor, a hova vigasztalást keresni mennek el azok, akiknek lelkében megingatta az egyensúlyt a világ, az élet...

A szomszédban valahol megszólalt egy kápolna halálcsegyüje és éles, sikoltó hangjával belekiabált a csöndességbe. A kis pupos gyermek a sarokszobában összetette a kezét és elkezdett imádkozni.

— Én istenem, védelmezd meg a jó embereket. Apát, Malvint, Pált, a kertészt és Pistukát a fiát és mindenkit, aki jó. A Bodrit is... Én Istenem ne hagyj el, társd meg, védelmezd meg a jó embereket.

koznak róla, vagy éppen maga a királyi ügyész. Isteneim, igaz, hogy a munkaszora nálunk vadabban burjánzik, mint bárhol másutt, de azért ráérünk még róla tudomást venni. Majd ha máshol, idegenben a jogtudósok analóg vitatkoztak már róla s a harmadik javított törvényt alkották már ellene, ha majd lesz valami „eredeti” törvényalkotással gyurható, időközben rég elavult, német törvény, amelyet át lehet tölteni, — akkor majd tudomásul vesszük ezt az égető bajunkat is. Addig... addig beérjük azzal, hogy beszélünk, sokat és folytonosan beszélünk egyelőre meglevő rossz és hiányos pénzsorsa törvényünk novellájáról és még ezzel sem eszünk semmit. A munkaerő kiuzsorázását ma még csak Ausztria bünteti. Az elmaradt, reakciós Ausztria. Amelyeknek pedig erre szintén nincs külön törvénye. Hanem a legfelsőbb bírósága azért megállapította, hogy hitelezési ügylet marad a szerződés akkor is, ha a kölcsönpénzért való ellenszolgáltatás tárgya nem pénz, hanem munka és megállapította, hogy ha a munkabér az átlagon alul messze elmarad, akkor a munkaerő uzsorás kizsákmányolása főrog fenn, amely veszedelmesebb romlásba vihet minden pénzuzsoránál. — Mi még ráérünk. Mindenre ráérünk még. Mindig ráérünk.

Sz. Zs.

Miliók egyért.

— július 14.

Szép államforma az alkotmányos monarchikus királyság, de kissé költséges. Vannak államok, ahol a király és a királyi család oly szerves kiegészítő része az egésznek, hogy anélkül el se volna képzelhető.

„A kéz a szemnek nem szolgálatosb”, — Shakespeare szerint, — mint például az angol király népe iránt és megfordítva. Mint a jó egészség szerű hatású titkos működése, olyan az angol királyságban a trónus szerepe.

Van-e az angol népnek csak egyetlen nemzeti óhajta is, amit a király makacsul ellenezne? A király egész szerepe csak abból áll, hogy a népakarat által meghozott törvényekre a maga tekintélyének súlyával megadja a szankciót.

Az angol államfő e tekintetben teljesen egy kalap alá esik a köztársaságok elnökeivel.

Azért merjük állítani, hogy az alkotmányos monarchia és a köztársaság között lényegben alig van különbség; s csak a külsőségekben: az udvari élet fénye, a királyi háztartás pazar pompája különbözteti meg a királyi udvartartását a köztársasági elnök polgárisabb háztartásától.

Hogy Angliában a civilizista megszavazása vagy fölemelése nem ütközik nagyobb nehézségekbe, azt természetesen találja mindenki.

Mily boldog lehet az a nép, melynek van saját nemzeti királya, vér az ő véréből, kinek szíve minden dobbanása egy az ő népével. Az állam, a nép boldogságán, erkölcsi, szellemi, anyagi erejének gyarapításán fáradozik, trónjának hatalmát a nép erejének növekedése adja meg.

Természetesen egész másképp áll a helyzet ott, ahol az uralkodó népetől idegen; az uralkodó család érdeke egészen más, mint a nemzet érdeke; a nép iránt bizalmatlan a korona, félve nézi a nép erejének növekedését, mert attól tart, hogy ha a nép önmagáért jut: ellene használja föl. Ahol az uralkodó hatalmát csak az

érületben, szellemben, nyelvben idegen kényszerhatalom szuronyai tartják fön. Ahol szegény a nép, de gazdag a királyi család, mely századok folyamán politikai üldözések, birtok elkobzások útján harcosolta össze tömegtelen vagyont.

Itt persze hogy vonakodva adja oda a kizsárolt nép az újabb milliókat, melyeket anélkül dob a Danaidák hordójába, hogy azért ellenszolgáltatásul bármit is kapna.

Milliók sanyarognak, százezrek földönfutókká lesznek; s az itt maradt szerencsétlenek hordják a milliókat egynek s ama legmagasabb egy hatalmát fentartó idegen zsoldosoknak.

Va óban nagyon költséges ez a mi államformánk s gondolkodóba ejti a hazája sorsán aggódó magyar embert: nem volna e helyesebb egy kis takarékosabb berendezés?

Benedek János.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Az egyházi gazdasági bizottság ülése. — Az ev. ref. egyházgazdasági bizottsága tegnap délután 3 órakor az egyháztanácssteremben Vecsey Imre főjegyző elnökelete alatt ülést tartott. Az ülésen a bizottság folyó ügyeit tárgyalta. A tegnapi ülésről elmaradt tárgyakat a bizottság holnap délután 3 órakor tartandó ülésén intézik el.

Képességi vizsgálatok. — A debreczeni tanítóképző őszi képességi vizsgálatának sorrendjét a következőkben állapította meg az ev. ref. püspöki hivatal: augusztus 28-án jelentkezés a vizsgálatra; aug. 29-én délelőtt és délután írásbeli vizsgálatok; aug. 29-én és a következő napokon szóbeli vizsgálatok.

Mibe kerül az országgyűlés?

— július 14.

Egy jelentés került szombaton az országgyűlés elé! Amolyan fehér holló, mert nem pénzt kérnek, hanem megakaratást javasolnak, nem új terheket akarnak a nemzetre róni, ellenkezőleg, olyan intézkedéseket javasolnak, amelyek végeredményben ha nem is horribilis összegű tételt eliminálnak a költségvetésből, de legalább valamivel csökkentik a haszontalan kiadásoktól amugy is hemzsegő költségvetés összegét.

A pénzügyi bizottság jelentése volt az érdekes okmány, amely az országgyűlés rengeteg kiadásait hivatva lesz egy kissé csökkenteni, illetve a haszontalanul kiadott összegek nagyságát enyhíteni.

A költségvetést lapozgatva, azt látjuk, hogy az országgyűlés kiadásaira 3,880,390 korona van előirányozva, amely összegből a főrendiházra 230,782 korona, a képviselőházra 3,623,608 korona, a delegáció dologi kiadásaira 12,000 korona és a közös adósságot ellenőrző bizottságra 14,000 korona jut.

Eltekintve a képviselők tiszteletdíjaira és lakpénzeire fordított 2,188,800 koronától, valamint a választott képviselőházi elnök, alelnökök, háznagy és jegyzők, ugyszinte a főrendiházi elnök és háznagy részére preliminált 91,600 koronától, a többi 1,570,090 koronát az országgyűlés adminisztrációja emészti fel. — Ennyibe kerül az a szervezet, amely a két Ház életműködését a közélettel kapcsolatba hozza.

Ez az összeg pedig horribilisen nagy. Okkal-móddal egyharmadát, de talán többet is meg lehet takarítani.

SZÍNHÁZ.

Szoer Ilonka — mentő. Nem a „Mindenkét érhet baleset” jelszó miatt derékasan működő budapesti mentők közé állott be az ország legbajosabb énekesművésznője, de azért részolgált a „mentő” címűre, mert feldokiót mentett meg az elpusztulástól. Tudvalevő, hogy Zilahy Gyula, a debreczeni színház jövedő igazgatója aradi színtársulatát két hónapig szünetre eresztette. Saját társulata helyett, a szegedi színtársulatot akarta játszani az aradi nyári színterben két hónapon át. De Zilahy később elállott ettől a tervtől és kimondta a két hónapi szünetet. — A társulat összes tagjai ekkor konzorciummá alakultak a két hónap tartamára, hogy az alatt kenyér nélkül ne maradjanak. De a nyári hónapok rendszeresen rosszak, a közönség kevés, a bevétel csekély. A konzorcium első hete tehát 600 korona — deficitet eredményezett. Fel akart hát csatlakozni Szoyer Ilonka akkor a végszükségben segítségére jött a megszorult aradi társulatnak. Kedden eljárt a Bob herceget, szerdán a Nebántsvirágot. És volt zsufozt ház és volt fényes bevétel. Ma este a Bőregérben folytatja vezérszereplését. A konzorcium meg van mentve — legalább egyelőre.

NAPI HIREK.

— Julius és augusztus. Miért van augusztus havának és július havának is 31 napja? Bizonyára sokan vannak, akik a kérdésre nem tudnak válaszolni, megmondjuk tehát. Augusztus hónapja, amely a mostani időszámítás szerint nyolcadik hónapja az évnek, a régi rómaiaknál, akiknél márciusban kezdődött az esztendő, a hatodik hónap volt, innen volt a neve is: Sextilis. Ezt az elnevezést megtartotta ez a hónap addig, amíg Augustus császár számos szerencsés esemény emlékére, amelyek ebben a hónapban érték, a saját nevével elnevezette Augustusnak. Az effajta hízegés Julius Caesar alatt kezdődött, akinek nevével Quintilis havát nevezték el júliusnak. A hatalmas Caesar hírességének hízelgett ez a dicsőség. Minthogy azonban Sextilis havának, a mai augusztusnak csak 30 napja volt, míg július havának 31, ennélfogva elrendelte a szenátus, hogy augusztus hónapjában is 31 nap legyen. Nehogy Augustus császár valamiképpen mögötte maradjon Julius Caesarnak. Miután annyi hatalma azonban még a római szenátusnak sem volt, hogy az esztendőt egy nappal megtoldhatta volna: a szükséges egy napot a februártól vette el. Az ekkor elrendelt beosztás van érvényben még most is.

— A debreczeni csata évfordulója. Ez évben is, mint minden évben, megemlékezik a Magyar Irodalmi Társaság és Petőfi-dalkör a gyászos kimenetelű debreczeni csata évfordulójáról. Az ünnepély sorrendjének és műsorának megállapításán már is dolgozik a rendező-bizottság. — Valószínű, hogy augusztus 2-ára lejön a fővárosból Óváry Lipót országos levéltárnok. Az ünnepély után este a nagyerdői

Vigadóban a Petőfi-dalkör hangversenyt rendez, — mely a dalkör elmaradt majálisát helyettesíti.

— **Érdekes vendég Debreczenben.**

A párbajjelenes liga egyik vezérharcosa, dr. gróf Coudenhove Henrik a németországi Kolbergből Magyarországra jött, hogy a magyar viszonyokat tanulmányozza. A magyarbarát német főúr körútjában tegnap délután Debreczenbe érkezett és a Bikában szállt meg. Megérkezése után azonnal a megyeháza felé ment, hogy Domabidy Elemér főispánnal látogatást tegyen. De a főispánt, aki fürdön van, nem találhatta. Onnan felkereste Vecsey Imre főjegyző polgármester helyettesét, akivel hosszasan társalgott a debreczeni viszonyokról. Ma délelőtt megnézte az érdekes vendég dr. Vargha Elemér polgármesteri titkár kalauzálása mellett a város nevezetességeit és minden iránt a legnagyobb érdeklődést tanúsította. Délután a polgármesteri titkárral kimegy a hortobágyra.

— **A Hortobágy szárazsága.**

Évek óta nem volt olyan kopár, kiaszott a Hortobágy, mint az idén. Oly nagy a hőség, hogy még az összes kutakból is kiapadt a víz. A Hortobágyra kihajtott jószágoknak nincs mit enni és inni. Másik nagy veszedelme a jószágoknak a vész, mely miatt a Hortobágy zár alatt van. A miniszter megengedte, hogy a Hortobágyról a jószágot elhajtsák, nehogy ott pusztuljon el a százazreket érő jószág. A tanács ma foglalkozott a hortobágyi jószágok ügyével. Megengedte, hogy már holnap behajthassák az erdőségekbe. A jószágokat az összes erdőségekbe behajthatják, ahol a gazdák legeltetési joggal bírnak. — Apafájára, Monostorra és Savósgútra még nem lehet a jószágokat kihajtani, mert ezeken magánkaszálok még nincs és csak e hó folyamán adják bérbe a kaszálokat.

— **A polgármester Budapesten.**

Kovács József polgármester tegnap este hivatalos ügyben Budapestre utazott.

— **Az utcák világitása.** A tanács Vecsey Imre főjegyző elnöklésével ma tartott ülésén elhatározta, hogy az utcákat nem mint eddig, 11 óráig, hanem *éjféli 12 óráig világitatja*. Az utcái lámpák tehát ezután teljes számban, 12 óráig égnek, 12 órakor a felét eloltják a lámpáknak.

— **Az új piaci árszabály.** A piaci helypénzekről alkotott szabályrendelet már — mint ösmeretes — elkészült. A szabályrendeletet véleményezés végett a tanács kiadta a kereskedelmi- és iparkamarának, valamint az ipartestületnek. Mindkét ipartestület megtette észrevételeit a szabályrendeletre vonatkozólag és átküldötte a tanácshoz. A tanács a szabályrendeletet kiadta a jog- és pénzügyi bizottságnak és annak javaslata után kerül a közgyűlés elé.

— **Öngyilkosságok Hajduszoboszlón.** A léten két éltebb egyén oltotta ki önkézével életét Hajduszoboszlón. Az egyik Fehér József 65 éves gazdaember. Öregsé-

gére elgyengült, nem volt képes maga foglalkozni gazdaságával, ez tette életunttá. A padlásgerendán felakasztva találták. — Ugyancsak kötéllel vetett véget életének kedden Kigyós Andrásné 60 éves földmivesné, de hogy miért, azt nem tudják.

— **Halálozás.** Harasztkereki Horváth Kálmán kabai gyógyszerész, hajdumegyei bizottsági tag, f. hó 12-én d. e. 9 órakor, hosszas zenvedés után elhunyt. Temetése tegnap d. u. 3 órakor volt nagy részvét mellett.

— **Nyomorból a halálba.** Pár hét előtt élénk színekkel festettük egy szerencsétlen család borzasztó helyzetét. Egy özvegy beteges asszonyt három gyermekével az éhhalál fenyegetett. Felhívtuk rá a városi tanács figyelmét, felhívtuk a jótékony nőegyletek kötelességérzetét, felhívtuk a lelenczházat, felhívtuk a nagy közönséget, hogy tegyenek valamit a boldogtalan család megmentésére. Felhívásunknak összes eredménye az volt, hogy Békés Lajos helybeli kereskedő sietett 5 koronával egyelőre kenyeret adni az éhezőknek. Még egy-két jószívű adakozó jelentkezett néhány koronával. Pár napra volt ugyan betevő falat, de a létfenntartás nehéz gondjának sötét felege nem oszlott el a szegény anya homlokáról. A gyermekeket azért nem akarták felvenni a lelenczházba, mert van anyjuk. A szegény anya fel akarta magát áldozni három gyermekéért. Hogy ne legyen anyjuk és befogadhasák őket a lelenczházba, Winterberger Magdolna tegnap Tanító-utca 14 szám alatt levő lakásán felakasztotta magát. A házbellek elválták a kötelet és visszadták életét. Ha már nem engedték meghalni, engedjék élni. Jótékony nőegyletek, olvassák el ezt a szomorú történetet az életből s segítsenek a nagy nyomoron. Hisz azért adakozik a közönség. A városi tanács is megszívlelhetné ezt az esetet.

— **Kalaposok gyűlése.** A kalapos mesterek szakosztálya holnap délután 3 órakor az ipartestület tanácskozó termében ülést tart, melyen a vásári árulások sorrendjét állapítják meg.

— **A háziezred nagygyakorlata.** Debreczen háziezrede, a 39-ik gyalogezred az idén csak Biharmegyében tart kisebb hadgyakorlatot, a brigádhoz tartozó 37-ik gyalogezreddel. A 39-ik ezred augusztus 27-én indul el s Tenke Vidékén találkozik a váradi bakákkal. A gyakorlatnak szeptember 16-án lesz vége. Két nap alatt érkeznek vissza a katonák és 18-án az 1901. beli öreg bakák leszerelnek. Leszerelés után megkezdődik Nagyváradon a 39-ik, a 37-ik, a 33-ik és 46-ik ezredek önkénteseinek tiszti vizsgálata. Ugy a nagygyakorlatokat, mint a tiszti vizsgákat Schlemüller vezérőrnagy fogja vezetni.

— **Enyhítsuk a nyomort.** Ki ne ismerte volna az öreg Sobotka Venczel bácsit a katonai ügyosztálynál. Az ő hátramaradt családjáról van szó. A szegény asszony három gyermekével minden segélyforrás nélkül, a legnagyobb nyomorban színlődik. Érdeklükben lépéseket is tettek a városi tanácsnál, de addig is kérjük a jószívű emberbarátokat, az öreg Sobotka Venczel régi ismerőseit, hogy adományokkal segítsenek enyhíteni a nyomorgó család szenvedéseit. Adományokat elfogad Pávay Gyula rendőrbiztos a II. ker. kapitányságnál, valamint szerkesztőségünk is.

— **A cselédek mulatsága.** Nagy mulatságot találnak a cselédek abban, hogy az utcái ablakokon mindenfelét kidobnak, kiöntenek az utcára. Bevett és rossz szokás az is, hogy takarítás közben a portörölő ruhákat a járókelők fejére rázzák. A rendőrség mindíg szigorúan jár el az ilyen eseteknél. Ma is hasonló eset történt. Tóth Juliánna cselédeleány a Huayadi-utca 5-ik számú ház pinczeablakán keresztül megszappanlevet öntött az utcára s leöntött vele két gyermeket, meg egy arra menő ur világos nadrágját. Figyelmeztetjük az utcái lakókat, hogy cselédeknek tiltsák meg az ilyesmit, mert a rendőrség nemcsak a cselédeket, de szolgálatadójukat is szigorúan megbünteti.

* **Hatósági értesítés.** A gazdaközönség figyelmébe. A vámospércsi országúton az állami ut munkálatai folyamatban lévén, ezen utnak egyelőre a 8—12 kilométerig terjedő része e héten a közlekedés elől el lesz zárva, mindaddig, míg a munkálatait be nem lesz fejezve. Felhívatik tehát a gazdaközönség, hogy ezen idő alatt az országút baloldalán kiágazó és ugyaoda visszavezető dűlőuton közlekedjék; azon birtokosok, kiknek földjük a munkában levő ut mellett fekszik és más uton területeikhez nem juthatnak, az építés alatt álló ut baloldali 2 méter széles utpatakját használhatják.

— **A talált gyűrű.** Szokatlan módon akart pénzhez jutni Tóth József foglalkozás nélküli csavargó. Ma reggel az Ispótyáposon sétált. Előtte haladt Sándor Gyula géplakatossegéd, ki utjában egy pénztárczát talált. Ekkor odament Sándorhoz Tóth József s kérdezte, mi van az erszényben. Sándor megmutatta neki az erszényt, melyben néhány papírszelet és egy gyűrű volt. Tóth József előbb felét követelte a gyűrű árának, melyről azt állította, hogy arany, később 6 korona ellenében hajlandó volt kivánságától elállani. Sándor előbb főnökéhez vitte a gyűrűt, ki mindkettőjüket a bűnügyi osztályhoz utasította. A gyűrűt megvizsgáltatták a bűnügyi osztályon s kiderült, hogy a gyűrű nem arany. Valészinű, hogy a pénztárczát a gyűrűvel együtt Tóth József dobta el, hogy ilyen uton szerezzon pénzt.

— **Nem várt tovább.** Fodor József hajduböszörményi gazdaember nem birta kivárni a halál eljövételét, pedig öt esztendő óta kerügeti. Idegbaja elviselhetetlenné tette a további várakozást a 72 éves öregnek. Előszedte az istrángkötelet és felesége távollétében az ajtókilincsre felakasztotta magát. — Piaczról hazajövő felesége már megfulva találta. Nyolcz gyermeke siratja.

— **Halálozások.** Legutóbbi halálozás kimutatása szerint a következők hunytak el: Krámer József róm. kath. 4 hónapos, Varjas Sándor ev. ref. 3 hónapos.

— **A vadásztársulat gyűlése.** A „Debreczeni vadásztársulat“ 1904. évi július hó 17-ik napján, délelőtt 9 órakor a megyeháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgyak: 1. A választmány által készített alap- és házszabálytervezet tárgyalása. 2. Pénzkezelés megvizsgálata.

— **A fehérruhás, szőke kisasszony felszólíttatik.** Az uri kisasszony, kinek szőke a haja, fehér a ruhája s kiről ebben az írásban szó esik, belekerült a főkapitányság kommunikéjébe, mely a rendőri eseteket közli a lapokkal. Az esete nem olyan rémitő, mint gondolnák. Mindössze a

TÁVIRATOK.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

A képviselőház ülése.

Budapest, július 14.

A képviselőház mai ülésén a napi-rend előtt felszótalt *Olay Lajos*. Kérdezte a jelenlevő miniszterelnököt, van-e tudomása arról, hogy *egyik budapesti kaszárnnyában egy hadnagyismerőse-höz jövő békés polgárembert* (Révai Dezső kereskedőt) *egy főhadnagy letartóztatott és szuronyos katonákkal egyes zárkába kísértetett.*

Tisza miniszterelnök válaszolt rögtön. Az ügyről nincs hivatalos értesítése, de beszerzi és aszerint fog eljárni.

Kubik Béla ezután a mentelmi bizottság ítéletéhez képest megkövette a Házat amaz ismeretes felkiáltásáért a kormány-párti képviselőkhöz: „Nem ég le a pofájukról a bőr!” Kijelenti, hogy csak a bizottság ítéletét respektálja, de a kérdéses felkiáltásra felháborodása készítette és azt fenntartja.

Sebess Dénes, *Vertán Endre*, majd *Papp Zoltán* szólnak ezután a civillista emelés ellen. Az utóbbi bírálja az udvart és a király személyét is bevonta beszédébe.

Elnök figyelmezteti szónokot, hogy a király személyét ne vonja bele a vitába.

Papp Zoltán megjegyzi az elnöknek, hogy ő lojális kijelentéseket tett a királyról, de észrevette, hogy *Tisza István* balszemével integetett az elnöknek.

Erre óriási zaj támadt a baloldalon. *Elnök* kénytelen volt szünetet elrendelni.

Szünet után *Papp Zoltán* folytatta beszédét.

Polgármesterek a miniszterelnöknél.

Budapest, július 14. *Tisza István* miniszterelnök ma délután 1 órakor fogadta az önálló törvényhatósággal bíró városok polgármestereinek küldöttségét. A küldöttség tagjai közt volt *Kovács József debreczeni polgármester* is.

A miniszterelnök előtt *Brolly Tivadar* dr. pozsonyi polgármester fejtette ki és nyújtotta át a polgármesterek nagyváradi kongresszusának emlékiratát. Kérte a miniszterelnököt, hogy a sz. kir. városok kivánságait jóakarattal hallgassa meg és támogatja törekvéseiket.

Tisza István gróf miniszterelnök válaszában biztosította a küldöttséget, hogy az emlékiratot gondolat fogja tanulmányozni, mihelyt a pénzügyi helyzet és az idő megengedi *A maga részéről is őszintén óhajtja a városok fejlődését* és azon lesz, hogy bajaikra segítsen.

Krüger apó meghalt.

Budapest, július 14. A svájci *Waadt* kantonban levő *Clarens* helységben, a genfi tó mellett ma éjjel 1 órakor elhunyt *Krüger, Transwaal volt elnöke*. A Bergszállodában lakott, ott érte el a halál. Halálos ágya körül csak a szálloda személyzete volt.

Krüger István János Pál 1825. október 10-én született Colesburgban, a Fokföldön. Már 12 éves korában elhagyta szüleit és Transwaalba került. Az angol annexiv idejében alelnökké választották. Transwaal felszabadításában a mozgalom lelke ő volt. 1883-ban a köztársaság elnökévé választották, amely tisztelet ismert elutazásáig a szabadságharc leveretése után viselte.

Orosz-japán háború.

Budapest, július 14. Tokióból érkezik az a hír, hogy *Kuroki fővezér* jelentése szerint a japánok kénytelenek lesznek fegyverszünetet kérni, mert a mandzsuriai csapatok közt kiütött a kolera és olyan borzasztó erővel pusztít, hogy egyes csapatoknak ötven százaléka a kolera áldozatul esik.

Port Arthurt bevették?

Budapest, jul. 14. A képviselőház mai ülése alatt azt a hírt terjesztették, hogy a japánok nagy küzdelmek és óriási veszteségek árán Port-Arthurt bevették. (A hír lapunk zártáig nem nyert megerősítést. Szerk.)

Budapesti árutözsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— július 14

Készáru: 10 al olcsóbb.

Buza áprilisa	9 16—9 18
Buza októberre	6 78—6 79
Rozs áprilisa	5 55—5 56
Rozs októberre	5 90—5 91
Tengeri okt.	6 60—6 61
Tengeri augusztusra	
Tengeri 1905 májusra	
Zab	
Repeze augusztusra	

Baresay Ákos fejedelem esontjai.

— július 14.

Szenzációs leltre bukkantak Kozmatelke község határában. Arról van szó, hogy megtalálták *Baresay Ákos* erdélyi fejedelem porladó esontjait. *Dózsa Endre*, *Kolozsvármegye* alispánja már évekket ezelőtt mozgalmat indított *Baresay Ákos* emlékének impozáns emlékoszloppal való megörökítése céljából s az emlékoszlop költségeinek fedezésére gyűjtés is indult meg. Amint a szükséges összeg együtt volt, az alispán elrendelte az emlékmű felállításához szükséges előmunkálatokat s ezenközben akadtak rá most a nagyjelentőségű leltre.

Ismeretes, hogy a történelem nem nevezi meg határozottan a helyet, ahol *Kemény János* erdélyi fejedelem emberei 1661-ben *Baresay*

kisasszonyka nézete nem egyezik a törvényes felfogással. Tudniillik téves az a hite, hogy ki mit talál, az az övé s a csuf rendőrségnek más a véleménye: hogy ki mit talál, adja át a rendőrségi épület első emeleti 7. sz. szobájában. A kisasszonyt a rendőrség be akarja iktatni a becsületes megtalálók anyakönyvébe s evégből ma ezt a kissé szigorú felhívást adta ki:

Az a fiatal szőkehajú, felérruhás urileány, — kinek nevét tudjuk s aki egy papirosba takart csomaggal kezében f. hó 10-én d. e. 11 órakor a Hungária előtt megtalált egy ezüst csüngő óraláncot, felszólíttatik, miután a láncz gazdája most jelentkezett, hogy az óraláncot 8 nap alatt a rendőrségnek adja át.

Nyugdíjazások az államvasutaknál. A napokban harminczöt vasutast nyugdíjaznak az államvasutaknál, ezek között hat felügyelőt és huszonkilenc kisebb rangú hivatalnokot. A nyugdíjazás semmi összefüggésben nincs az államvasutak reorganizációjával, sem a vasuti sztrájkokkal. Olyan tisztviselőkről van ugyanis szó, akik szolgálati éveikkel megérték a nyugdíjra és csak a fizetésrendezést várták, hogy nagyobb nyugdíjat huzzassanak.

Czellövészet éles golyókkal.

A debreczeni 39-ik gyalogezred e hó 27., 29. és augusztus 3. és 5-ik napjain a sámsoni dombok mellett elterülő lövőtéren éles golyókkal harcászati czellövészetet tart. A tanács utasította a főkapitányt, hogy a czellövészet idejére a szükséges óvintézkedéseket tegtegye.

A tisztviselők óvadéka. Az eddig óvadéktételre kötelezett állami tisztviselők óvadékainak visszafizetését az 1904. évi IV. törvényezikk elrendelte s most *Lukács László* pénzügyminiszter e törvény végrehajtására megtette az első intézkedéseket. A pénzügyminiszter rendelkezése a számvonások összeállítását a nyilvántartásuk alatt levő tisztviselői óvadék jegyzékét, s ezt a pénzügyminiszter elé terjesztették, aki megfogja határozni, hogy a törvény által engedett határidőn belül sorrendben fizetessenek vissza az óvadékok.

A „Debreczen“ sörösarnok Orfeum társulata egyik főalakjának, *Boeckai Béla*nak holnap, pénteken lesz a jutalomjátéka. A kiváló ügyes komikus rövid ittléte alatt nem egy kellemes estét szerzett a szórakozni vágyó közönségnek, ötletes alakításai és kacagató kupléival hamarosan megkedveltette magát, nemkülönben *Boeckai Bella* kuplénékesnő, akinek szintén holnap lesz a jutalomjátéka. *Komáromi paraszt* komikus, továbbá *Várad* parodista és komikus is kedvelt és dicséretet érdemlő alakjai a társulatnak. A holnapi előadás változatos műsorát bizonyára nagyszámú közönség nézi végig.

Tátrafüredről. A hivatalos névsor utolsó kimutatása Tátrafüreden 863 fürdővendéget tüntet fel. — Ujabban odaérkeztek Debreczenből: *Zoltán Hermanné*, *Simonffy Antal*, *Goldstein Albert*, *Molnár Ernő*, *Várad* *Ignác*né.

Uj töltésű villanylámpák érkeztek *Mentze Henrik* ujdonságok áruházába *Piac* és *Szt.-Anna-u.* sarkán.

Mentze Henrik ujdonságok áruházában igen olcsón lehet vásárolni.

Kézitáska kiállítás Mentzenél.

Letzter József fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme *Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház.* Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.

Nagy
n, hogy
dobnak,
szokás
portörök
A rend-
z ilyen
t. Tóth
za 5-ik
meleg-
leöntött
nő ur
z utcai
meg az
a cse-
igoran

gazda-
ország-
amatban
2 kilo-
lekedés
a mun-
ik tehát
alatt az
gyanoda
; azon
unkában
on terü-
és alatt
patkáját

n módon
logiaiko-
Ispóty
r Gyula
ztárczát
z Toth
zényben.
rszényt,
gyűrű
etelte a
a, hogy
hajlandó
or előbb
ettőjüket
gyűrűt
on s ki-
alészinű,
ütt Toth
zerezen

Fodor
ber nem
t, pedig
a elvisel-
kozást a
istráng-
az ajtó-
Piacról
találta.

halálos
nytak el-
os, Varjas

nyúlése
904. évi
9 órakor
ívüli köz-
asztmány
ytervezet
gvizsgál-

asszony
ny, kinek
ről ebben
a főkapi-
a rendőri
esete nem
ndössze a

Ákos fejedelemet megölték és eltemették. A történelemben erre nézve csak annyit találunk, hogy midőn Barcsay Ákos fejedelemségéről való lemondása után 1661-ben pártfelei közt újra izgatni kezdett, Kemény György várban őrizet alá fogta s innen Kővárra való szállítása közben július elején öletett meg. Barcsay fejedelemet tehát utközből ölték meg s a néphagyomány szerint ez a hely a tekei járás, Kozmatelke község határában van. E néphagyomány alapján a későbbi utókor primitív közműveléssel örökölte meg e helyet, neha senki sem tudta egész határozottan, hogy a fejedelem csontjai csakugyan ott porladoznak. Ezt a primitív emlékkövet akarta Dózsa Endra alispán egy nagyobb szabású emlékoszloppal felcserélni. E célból Kozmatelke határában folynak az ásatások.

Most aztán feltűnést keltő leletre bukkantak a munkások, amely arra enged következtetni, hogy a fejedelem csontjai tényleg azon a helyen porladoznak. Ásás közben ugyanis egy emberi csontváza bukkantak, amelynek lábcsontjain nehéz vasbílincsek vannak és az egész csontváz egy vasketrecben van.

Dózsa alispánnak ezonnal jelentést tettek a leletről, aki nyomban intézkedett a további ásatások beszüntetése iránt s elrendelte, hogy addig, amíg személyesen megjelenhetik a helyszínen, esendőörök őrizték a helyet.

IRODALOM.

Civilista és politika cím alatt érdekes röpirat hagyta el a sajtót. Szerzője Szemere Miklós, politikai életünk egyik legérdekesebb alakja, aki hozzászóltatta a magyar közönséget ahhoz, hogy leplezetlenül megmondja nézetét az ország dolgaról, nem törődve sem azzal, ha e nézetek a hatalmasoknak nem tetszenek, de viszont azzal sem, ha talán nem népszerűek. A civilistával foglalkozva kiindulási pontja az, hogy a magyar nemzet sohasem fukarkodott királyával szemben és már Kossuth Lajos is az 1849-iki állami költségvetésben három millió pengőforintot irányzott elő a királyi udvartartás céljaira, pedig ez akkor jóval nagyobb összeget képviselt, mint manapság. Szemere ezt az egész kérdést máodrondu jelentőségűnek tartja. Szerinte — igen helyesen — nem a pénz és külső esillogás adnak fényt és erőt a dynastiának, hanem igenis a szilárd alapon nyugvó intézmények, minők a nép otthonát védelmező homestead-törvények és a főrendiház újraszervezése szilárd nemzeti alapokon. A nemzeti államról szólva úgy találja, hogy a meddő szóharc nem viszi ez eszmét föbbre egy lépéssel sem, holott nemzeti s erkölcsi erőnk célirányos fejlesztésével hajtásaink mind könnyen ölthetnének testet. E röpirat vége azzal az érdekes leplezéssel szolgál, hogy miniszterelnökünk mindaddig még nem ismerkedhetett meg a magyar trón leendő örökösével. A diszenkallitott füzet tiszteletpéldányként küldött meg az érdeklődőknek.

Az időjárás parasztrekulái július hórl.

— július 14.

Ha július nem főz, nem lesz szeptemberben mit sütni.

Ha júliusban jön méhraj, nem lesz a mézével sok baj.

Ha Sárló Boldogasszonykor esik, negyven napig esik.

Ha Sarolta napján esik, nem lesz dió, mogyoró.

Margit ritkán megy el vihar nélkül.

Ha Margit napján esik, férges lesz a dió s mogyoró.

Ha a rozs szalma pattog, eső lesz.

Ha a hangyák nagy halmokat hánynak, hideg ősz lesz.

Ha nagy a meleg, apró lesz a szőlő, ha esős az idő, nagy szemű lesz.

Ha Mária Magdolna napján szép az idő, jót tesz; ha rossz, mindennek árt.

Ha Szent István nap előtt bagolyfiat találni, savanyu lesz a bor.

Szent Jakab nap délelőtti mutaja a karácsony előtti időt.

Szent Jakab nap délutánja a karácsony utáni időt mutatja.

Jakab napi eső kárt tesz a gubacsban.

Száraz Jakab, hideg tél.

Ha Anna napján a hangyák bolyokat alkotnak, erős tél lesz.

Erő napi eső, langyos telet hoz.

Ha kőd esik, szép idő lesz.

Ha a csalogányok szépen énekelnek, szép idő lesz.

Ha a nap nyugtakor jó idő van, szép idő lesz.

Ha a kakas napnyugtakor kukorikol, rossz idő lesz.

Ha a vizimalmok sokat fürdenek, jó idő lesz.

Ha keleti szél fu, rossz idő lesz.

Ha sárgás a nap sugara, rossz idő lesz.

Ha szép, derült idő után a hegyek felhőssek rossz idő lesz.

VEGYES HIREK.

— **Híres emberek eledele.** Keresztelő Szent János tudvalevőleg sáskát és vadmezet evett a pusztában; Zoroaszter a kenyert és zsázsát kedvelte, Plató rendszerint csak mézet, kenyeret és gyümölcsöt evett. Hannibál az olajat szerette. Sulla ellenben tulságosan fénytűző volt az eledellek megválasztásában. Vadszamárhust, talernumi bortól megrészegetett tyukot, struveit, darut és apró csigát evett rendszerint. Mohamed az ürühust és tejet mindennél jobban kedvelte. IV. Henrik francia király feltűnően sok dinyyét és osztrigát fogyasztott el, XII. Károly svéd király pedig vajjas kenyeret, Nagy Frigyes polentát, II. József császár omlettet és süteményt, I. Napoleon naponként husz huszonöt caesze fekete kávéét ivott meg, I. Vilmos német császár osztrigából evett sokat. Göthe a pezsgőt, Schiller a sonkát, Klopstock a lazacot és borsót, Lessing a lencsét nagyon szerette, Kedvelte a lencsét Kant is, de még jobban a pomerán szalonnapuddingot és a sült almát. Byron napjában csak egyszer evett s ebédre főképp chestersajt, ugorka és saláta volt, de annál több teát ivott. Torquato Tasso nagyon szerette az édességet, még a salátát is megezuozta. Az édességet Mendelsohn is kedvelte, aki tréfásan sajnálkozva jegyezte meg, hogy a cukrot nem lehet megezuozni.

* **Uralkodók telegrammjai.** Uralkodók sokat telegráfoznak: már annak az árából is szpen meg lehetne élni, amennyibe csak a hódoló telegrammokra küldött távirati válasz kerül. Egy kimutatás szerint, a táviratozás legtöbbször az orosz cárnak kerül, akinek a telegramm-számlája évenként körülbelül százezer korona. A czár rendszeren sifirozott táviratokat küld,

még pedig többféle kulcs szerint. Utána a német császár a legjobb kuncsaftja a táviró-hivatalnak. Az ő telegrammjai esztendőnkint 65—70,000 koronába kerülnek. Ő is sifirozott táviratokat küld, még pedig a saját kombinációja szerint valókat. Ferencz József király már sokkal kevesebbet telegráfoz, a telegrammjai rendszeres irásuak, nem sifirozottak, amint hogy nem él titkos irással az olasz király és a görög király sem. Az angol király és a felesége ellenben mindig csak sifirozott telegramot küldenek. Privát telegrammokra VII. Edvárd, vagy Albert Edvárdnak vagy Bertie-nek írja alá a nevét. A királyné mindig Alexandra-nak. Az ő esztendei telegrammköltségük körülbelül ötvétezer korona.

* **Dohányzási rekordok.** Edwin Booth híres amerikai színészről beszéli egy angol lap, hogy akárhányszor egy napon huszonöt szivart is elszívta. Még előadás közben is dohányzott. A mikor lélepett a színpadról, komoroyikja már várta a kulisszák mögött az égő szivarral s a jeles színész vigan pőfékelt, míg szerepe megint a színpadra nem szólította. Booth rekordját azonban elverte a dohányzásban egy Illinoisban élő honfitársa, ki napjában negyven szivarig vitte föl. A legmeglepőbb a dologban az, hogy a nagy szivarpusztító egészség t a sok füstölés nem támadta meg. A londoni íróvilág egy tagjánál mindennapos dolog, hogy reggeltől estig 60—70 cigarettát elfüstöl. — Ez a szenvedélyes cigarettázó egy jó barátja számítása szerint eddig nem kevesebb, mint 250,000 cigarettát fogyasztott. Egy kaliforniai bányász nemrégiben fogadott, hogy egy óra alatt elszív hat szivart, hat cigarettát és hat pipa erős dohányt. A bányász meg is nyerte a fogadást, hanem mikor az utolsó pipa dohánynak a végére ért, szivgyöngeségi roham fogta el, melyből nem tudott többé fölépülni. Egy öreg angol katona, ki nemrég 92 éves korában halt meg, hosszú életét a folytonos dohányzásnak tulajdonította. Ez a derék hadfi hetven éven át minden héten legalább tizenhat unicza dohányt fogyasztott.

* **Községi könyvtárak.** A vallás és közoktatásügyi miniszter pár év előtt rendeletet adott ki, hogy a vármegyék községekben a hatóságok közhasznú és erkölcsös irányu, valamint művelő hatású könyvekből könyvtárakat létesítsenek. Hajdumegye községekben már ezidőszert több ilyen értékes könyvtár van. Mint értesülünk, most mozgalom indult meg a törvényhatóság körében, hogy minden községben állami, esetleg megyei költségen teremtsenek könyvtárakat. Ez a dolog a legközelebbi jegyző gyűlésen is megbeszélés tárgya lesz, mert éppen a jegyzők igyekeznek főként, hogy télires hasznos olvasmányokat adjanak a lakosság kezébe.

A fürdés befolyása az egészségre.

— július 14.

A víz gyógyító hatása főként az idegrendszerre és izomzatra, a vérnyomásra és vérelosztódásra, a test hőmérsékére, az elválásra, a légzésre és anyagcserére vonatkozik. Különböző hőmérsékű fürdők által sikerült a tulságos idegességet csökkenteni és az elernyedte idegeket felélnkíteni.

Azt tapasztaljuk, hogy a hideg víz frissit és erősít, meleg fürdő csendesít és lankaszt, mivel nemcsak az idegekre, hanem az izomzatra is bir befolyással. A víz azonban arra is képes, hogy a véredényeket összehuzza és ellankasztja. A hideg víz, a jég ennélfogva gyuladásoknál használtatik nagy sikerrel. A meleg vagy forró borogatás elősegíti a felszívódást. Forró kézfürdőt alkalmazunk szivbántalmaknál, hideg

Utána a
a táv-
eszt-
erülnek.
ég pedig
valókat.
al keve-
rendes
ogy nem
a görög
felesége
legramot
Edvárd,
ertie-nek
mindig
egramm-
rona.

vin Booth
gy angol
huszonöt
en is do-
inpadról,
k mögött
rigan pó-
adra nem
elverte a
onfitára,
te fői. A
y a nagy
tőlés nem
egy tag-
reggeltől
— Ez a
ó barátja
ebb, mint
y kalifor-
hogy egy
yarttet és
z meg is
az utolsó
gyöngem-
em tudott
atona, ki
g, hosszú
tulajdoni-
n átmin-
dohányt

vallás és
lőtt ren-
k közse-
erkölcsös
nyvekből
egye köz-
en értékes
ost moz-
körében,
esetleg
nyvtára-
yozó gyü-
sz, mert
ént, hogy
ljanak a

AZ

lius 14.

az ideg-
omásra és
re, az el-
serére vo-
rdők által
ők kenten-
teni.
hideg viz
endesít és
yekre, ha-
yással. A
a véredé-
A hideg
nál hasz-
agy forró
orró kéz-
nál, hideg

lábfürdőt vesznek azok, kiknek vértódulások van a fejükben.

A hűvös fürdők főleg lázas betegeknek használatnak. Nem lázas emberekre a hideg kádfürdő felfrissítő, élénkítő hatással van, emeli az anyagcsere és fokozza az étvágyat. Meleg fürdőt főleg erőtelt szellemi munkánál használhatunk, további alkalmazása hörgőhurtnál, oszónál, veselobnál van jó hatással. A medenczék és uszodák a fürdés mellett élénk mozgást engednek meg és azért főleg kövérségnél és skrofulózisnál használatnak. Intendők azonban azok, kiknek szivbajuk van és kik ideggyengeségben szenvednek, hogy azok ily fürdőket ne használjanak. A felfürdők nem magas kádokban alkalmazhatók.

A víz a kádokban 25–30 csmnyi magasan álljon, úgy, hogy a fürdőzőnek legalább a csipőjéig érj n. Az általánosan gyakorlatban levő mód a következő: Jól leültetett fejjel, vizes sapkával lép a beteg a kádba, hol hirtelen bamártva testét, ülőhelyzetet foglal el. Fejét, hátát a fürdőszolga azonnal leönti egy kis sajtából, megállapított hőmérsékű vízzel, azután mellére alkalmaz öntést. Majd az egész testnek ledörzsölése következik; ezalatt a beteg is önmagát folyton dörzsöli.

Az illatszerekről.

— július 14.

A „Természettudományi Közlöny“-ben érdekes közleményt olvasunk az illatszerekről, amelyből átvesszük a következőket:

Jó illatu szerek alkalmazása oly czélből, hogy velők a testnek kellemes szagot kölcsönözzenek, már az ó-korban szokásos volt. „Az illatszerek a legrégibb szépítő szerek” — mondja Paschis. Az illatszerek őshazája Egyiptom, mely az ó korban a Keletet és Heliaszt szinte elárastotta velők. Az egyptomiak fő illatszer a henna-bokor virágaiból készült, mely tudvalevőleg a zsidóknak is kedves illatszerük volt. Sok érdekes dolgot mond el regényeiben az egyptomiak illatszerreiből Ebers a zsidók az egyptomiaktól tanulták az illatszerek használatát s a henna bokor virágain kívül a mirhát, a cimetet és a kálmot kedvelték. A görögök szintén az egyptomiaktól tanulták az illatszerek használatát, de náluk különösen a szagos alajok és kenőcsök voltak használatban, amelyek készítését pedig a perzsáktól tanulták. A rómaiak olyan fényűzést űztek az illatszerek használatával, hogy Licinius Crassus és Julius Caesar konzuloknak az idegen földről behozott illatszerek árusítását egyenesen el kellett tiltaniok. A római nők hajukat és ruhájukat illatos szerekkel kenték s a császárság korában az előkelőt már mesziről felismerhetvé tette az erős illat. A Róma bukását követő korszaknak mindinkább érvényrejutó keresztény szelleme az illatszereket tisztán a vallásos szolgálatában tűri meg.

A középkorban azonban újra nagyon lábra kapott használatuk; a ruhát tömjénnel füstölik, a kandallóban illatos fát égetnek, minden sarokban illatos virággal, ambrával és más illatos anyagokkal megtöltött edények, kagylók állanak. A renaissance való korszakot alkot az illatszerek történetében; Amerika fölfedezése is sok új illatszert hoz divatba. Az illatszerek aranykora XV. Lajos ideje.

Maga Pompadour asszony évenként több, mint fél millió frankot költött illatszerekre. Akkor Versaillesst európaszerte csak „cour parfumé“-nek nevezték.

Az illatszerek élettani hatása nemcsak az illatos anyagok kémiai összetételének megfelelőleg, hanem egyénileg is igen különböző.

A legtöbb embernek megvan a maga kedvenc illatszere; ez alapon akart egy Servs Spoletonius nevű XVII. századbéli olasz író a kedvelt illatszerből az illető jellemre következtetni. Zimmermann szerint a

régi görögök ruha és szag szerint ítélték. Az amerikai Harry Thurston Peck szerint: „Mondd meg, milyen illatot kedvelsz, megmondom, ki vagy.” Legszerencsésebbek a jó amerikai szerint azok, kik a kölni viz illatát kedvelik, mert ezek igazi jellemek, nagy képzettséggel, finom ízléssel s gondolkodással. Hasonló Fleury véleménye. Szerinte a jó ízlést már az illatszer elárulja. A csendes, szolid nő néhány csepp ibolya-illattal beéri; a szeszélyes szőke nő heliotropot használ; a komoly, de kissé érzéki nő a pacsulit kedveli; a szenvedélyes pedig a chypre, az opopanax illatát vallja magáénak.

REGÉNY CSARNOK.

Tous les trois.

Irta: **Kampis János.**

(Folytatás)

7

VI.

Hónapok multak. A Kartaly-házban minden a régieben volt. — Kartaly megelégedéssel látta, hogy Aranka jól találja magát.

Bandi az esti órákat, mikor bátyja a kaszinóban volt, Arankánál töltötte. Azóta egészen összebarátkoztak. Bandi valósággal átalakult. Féltékenysége helyébe testvéri gyengédség lépett. Néha szinte pajkos volt, máskor komoly témákról, sőt néha kényes dolgokról is beszélgetett Arankával, aki most már következetesen „kis uram“-nak szólította.

Ujabbán divatba hozták, hogy este 8 óra tájban Szevér elé sétáljanak a kaszinóig, hogy aztán hármascskán ballagjanak haza (olykor egy-egy kerülővel is) a vacsorához, melyen Bandi mindennap részt vett. Ezek a vacsorák meglehetősen kedélyesek voltak és Bandi tréfás ötletei akárhányszor megnevetették a komoly Szevért is.

Egy tavaszi napon úgy fél hét óra tájban Bandi, mint rendesen, ismét megjelent Arankánál. A szép asszonyt gyönyörű új pongyolában találta, mely vállát és karjait majdnem egészen födtenül hagyta.

Bandit ez a váratlan látvány úgy kihozta a sodrából, hogy alig tudott tisztességesen köszönni.

Aranka kaczer mosolylyal fogadta.

— Nos, kis uram, elhoztad-e, amit ígértél?

Valami könyvről volt szó.

— Jaj, bocsáss meg, igazán elfelejtettem.

— Semmi bocsánat! Vezekelni fogsz, Letérdelsz és kezet csókolysz.

Bandi nevetve engedelmeskedett.

— Így, most kelj föl és fogadd a béke csókját.

Bandi rá sem ért gondolkozni, mikor az a két lilomkar átkarolta és a következő pillanatban érezte a tündérkirálynő keblének lázas pihegését, őrlítően perzselő csókját és hajának kábító illatát. És érezte, hogy vetlobbot ő benne is egy eszeveszett szenvedély halálos deliriuma.

Akkor egy emberfeletti erőfeszítéssel kitépte magát Aranka karjaiból és futott, futott ki az utcára.

... A kaszinó „odu“-jában pedig csendes méltósággal folyt a rendes tarok.

VI.

Másnap reggel Szevér odaküldte inasát a Bandi lakására megtudakolni, hogy miért nem jött el tegnap este. Bandi azt üzenté, hogy beteg volt.

Nem hazudott. Szive egész éjjel hangosan dobogott, idegei tomboltak, fudoklasi rohamai támadtak, az őrléshez volt közel. Végre hajnal felé sírógörcsöket kapott. Ez némileg lecsillapította. Aludt majdnem délig, úgy, hogy bátyjának inasa még ágyban találta.

De nyugalma azért nem tért vissza. A

tegnapi jelenet emléke új meg új izgalomba hozta. Azt hitte, hogy fel van háborodva Aranka ellen és be kellett vallania magának, hogy követni tudná a poklok pokláig.

Akkor meg a bátyja jutott eszébe és önmagát átkozta bomlott gondolatai miatt.

Elhatározta, hogy a rendes délutáni látogatásokat beszünteti. Nem mert többé Arankával egyedül lenni.

Hanem hogy Szevér észre ne vegyen valamit, este maga ment elébe a kaszinóig, onnan hazakisérte és ott maradt vacsorára is.

Aranka is igyekezett úgy viselkedni, mintha semmi se történt volna. Ugy bánt Bandival, mint egyébkor, de azt csak Szevér nem látta, hogy arcza egy visszautasított szenvedély szégyene és keserősége vonaglott.

Bandi hűségesen kísérte bátyját estéről-estére a kaszinóból haza. Tanulmányaira hivatkozva sokszor talált ürügyet, hogy a vacsoráról elmaradjon. Így esett, hogy gyakran napokig kizárólag Szevért látta. Az érintkezésnek ez a módja indulatát lassankint abba az irányba terelte, hogy őt tulajdonképpen az a veszedelem tartja lázban, mely bátyja házának becsületét fenyegette.

Néha az az érzése volt, hogy így kell szólnia Szevérhez:

— Szerencsétlen, téged megcsaltalak. Aranka nem szeretett soha. Ha tudnád, milyen közel voltál hozzá, hogy aljas árulás áldozata légy!

Gondolataiban folyton Arankával foglalkozott.

Erősakkal beledisputálta magába, hogy gyűlöli. Rettegett a lehetőségtől, hogy Arankával négyyszem között legyen, de ez a tartózkodás is valóságos fizikai fájdalmat okozott neki. Leste, hogy mit csinál; az utcákon csatangolt, hogy legalább messziről láthassa, ha kijár. Tényleg látta is néha a eseléddelel.

Nem volt benne semmi különös. Aranka itt-ott belépett valami boltba, vagy csak végig sétált egy két utcán. Alig fél óra múlva megint otthon volt. Bandit ez mégis végtelenül izgatta. Ágyában zavaros gondolatok kavargtak, olyan gyanu-féle, maga sem tudta, miért.

(Folyt. köv.)

Csak e hó 25-éig!!

Szönyegraktárunk athelyezése miatt az összes ott lévő árukat leszállítottuk.

Különös olcsó alkalmivétel képen

ajánlunk:

Több száz drb. szönyegmaradékot féláron.

Visszamaradt függönyöket féláron.

Butorszövet maradékokat féláron.

Egyes ágy- és asztalterítőket féláron.

Egyes flanel takarókat féláron.

Bosznay J. és Társa

szönyegháza, Kossuth-utca 11.

Csak e hó 25-éig!!

A befőt idény beáltával legol-
csóbban ajánl
czukrot, hólyagpapírt, salicilport

és kötöző-zsineget

Molnár Jenő

Szent-Anna-utca 36. szám alatti
ujjonnan megnyílt fűszer-, bor-
és csemegeüzlete.

Ugyanott tanuló felvétetik.

Szabó műhely és amerikai vegyészeti
tisztító-intézet.

Csepő-utca 18. és Vár-u. 2. sz.

Minden háznál
szüksége

Mindenféle ruhanevel-
ek tisztí-
tása, javi-
tása és alakítása, valamint új
öltözközések készítése a legújabb di-
van szerinti szabásban elfogadtatik.

Minárik József

postári és katonai szabó, vegytisztí-
tó intézetében.

Hirdetmény.

A Kövesdy János-féle alapítványból
25 fiú és 25 leány, együtt 50 gyermek
fogott ruhával és csizmával ellátni.

Felhívom mindazok, kik ezen ru-
hákhöz szükséges szöveteket, valamint a
csizmákat szállítani óhajtnak, hogy szövet-
mintákat az árak megjelölésével együtt
és 1 példányt az árak megjelölésével együtt
együtt a közgyűlés hivatalához a f. évi
július 20-ik napjának délutáni 5 óráig
adják.

Bevétel értesítés: ugyancsak a köz-
gyűlés hivatal ad. Városház I. emelet, 28.
számu ajtó.

A legolcsóbb
bevásárlási forrás

Székely Jenő és Társa
utód.

úri és női-dívat
cipőraktár cégnél

Placz-
es Szent-Anna-utca-
sarkán.

Eladó ujszőlő!

Mikepércs községben teljes
termésben levő kitűnő fajokból
telepített 3200 □ öl területű
épülettel ellátott szőlő egész-
ben, esetleg két részletben örök
áron eladatik. Venni szándéko-
zók Mikepércs község házánál
bővebb felvilágosítást nyernek.

Pályázat.

Ajánlatok benyújtása felesleges

Gerő József

légszesz- és vízvezeték berende-
zési vállalata Hatvan-u. 2. sz.

egyszerű levél vagy szóbeli megbízá-
s útján is szívesen hajlandó valamely szak-
mabeli munka tervezési felvállalására a
szíves ajánlatot tevő tetszése és kíván-
sága szerint.

És tekintve azon körülményt, hogy
vállalata egyike a legkeresettebbnek ezen
a téren a szíves felajánlani óhajtnak jól
teszik, ha megrendeléseikkel teljes bizal-
ommal fordulnak az említett vállalatához,
ahol a **legmodernebb, legújabb**
találmányu fürdőszobák, closet-
tekkel, mosdókkal stb. izléses és
kényelmes kivitelben, kiválasztható rak-
tári mintadarabok után leírás szerint ren-
dezte nek be.

Kirakat, légszeszlámpák és
luszterek, légszesz, vízvezeték,
kutak, vízfelnymógópek felsze-
re-se kiváló szakismerettel végeztetik, ami
öl nagyobb meggyőzés okáért számos
ajánlatot kér tisztelettel a fenti vállalat

Hajdusági
Bajuszpedró.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdusági
bajuszpedró használata által,
mely legjobb az összes bajusz-
pedró készítmények között.
A bajuszt nem törli, nem
tépi, mindég szép állásban
tartja és soha sem kemé-
nyedik meg.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil
utóda

Grösz Nagy Ferencz

gyógyszerész-nél

Debreczen, Kossuth-utca 8. sz.
Valamint Tóth Béla gyógyszer-tárában.

1 liter

Borhegyi borvíz

3 krajczár,

mely kitűnő, üdítő egészséges
ital, kapható

Máyer Jenőnél

előbb

Geréby Fülöp utóda Debreczen.

Üveg betét 4 krajczár.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL

Erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábadozók részére
Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

Kiválóan jó izü.

Több mint 2000 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható:

J. Serravalló-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit. üvegekben 2 kor. 40 fillérért
1/1 " " 4 " 40 "